

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
* * *

"Χριστοῦ δ' ἐνανθρώπησις, ἄλλη μοι πλάσις"¹.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ πεφιλημένα,

Ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, τὸν ἀξιόσαντα ἡμᾶς καὶ ἐφέτος νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς ἐν "Βηθλεὲμ τῇ μικρᾷ" κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ Πατρός.

Ἐορτάζει ἐν χαρᾷ πεπληρωμένη ἡ Ἁγία Ἐκκλησία, ἧς "σάρκα ἀνέλαβεν" ὁ Χριστὸς σαρκωθεὶς², καταστήσας αὐτὴν "κόσμον τοῦ κόσμου"³. Σκιρτᾷ διὰ τὰς θείας εὐλογίας ὄχι μόνον σύνολον τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἀλλὰ "πᾶσα ἡ κτίσις". "Τὰ σύμπαντα σήμερον χαρᾶς πληροῦνται· Χριστοῦ τεχθέντος ἐκ τῆς Παρθένου"⁴.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ "πρῶτον ἀκίνητον" τῶν Ἀρχαίων, ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι καθ' ἑαυτὸν κοινωνία ἀγάπης καὶ κινεῖται ἐν χρόνῳ ἀγαπητικῶς πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον. "Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς"⁵.

Ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Πατρός, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ "εἶναι", χαρίζεται εἰς αὐτὸν διὰ τῆς Ἐνανθρωπήσεώς του τὸ "εὔ εἶναι". "Τοῦτό ἐστιν ἡμῖν ἡ πανήγυρις, τοῦτο ἑορτάζομεν σήμερον, ἐπιδημίαν Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους, ἵνα πρὸς Θεὸν ἐκδημήσωμεν, ἢ ἐπανέλθωμεν..., ἵνα τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀποθέμενοι τὸν νέον ἐνδυσώμεθα, καὶ ὥσπερ ἐν τῷ Ἀδὰμ ἀπεθάνομεν οὕτως ἐν τῷ Χριστῷ ζήσωμεν, Χριστῷ καὶ συγγεννώμενοι καὶ συσταυρούμενοι καὶ συνθαπτόμενοι καὶ συνανιστάμενοι"⁶. Εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον εἶναι πλέον ἀνοικτὴ ἡ ὁδὸς τῆς κατὰ χάριν Θεώσεως. "Ὅλοι εἴμεθα "Θεοῦ χωρητικοί". "Οὐκ ἐνὶ Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἐνὶ δούλῳ οὐδὲ ἐλεύθερῳ, οὐκ ἐνὶ ἄρσεν καὶ θῆλῳ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ"⁷.

¹ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Ἐπη ἠθικά, ΛΔ', ΒΕΠΕΣ 61, 227.

² Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ὁμιλία πρὸ τῆς ἐξορίας, Ρ.Γ. 52, 429.

³ Ὠριγένους, Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον Ἐξηγητικῶν, τόμος στ' ΒΕΠΕΣ 12, 63.

⁴ Ὁρθρος Χριστουγέννων.

⁵ Α' Ἰωάν. δ', 10.

⁶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Λόγος ΛΗ' εἰς τὰ Θεοφάνια, εἶπουν τὰ Γενέθλια τοῦ Σωτήρος, ΒΕΠΕΣ 60, 65.

⁷ Γαλ. γ', 28.

Δυστυχῶς, τὸ Εὐαγγέλιον τῶν Χριστουγέννων κηρύσσεται καὶ πάλιν εἰς ἓνα κόσμον, ὅπου ἤχει ἢ κλαγγὴ τῶν ὄπλων, ὅπου ἀσκεῖται ἀπρόκλητος βία εἰς βάρος ἀτόμων καὶ λαῶν, ὅπου κυριαρχεῖ ἀνισότης καὶ κοινωνικὴ ἀδικία. Ἀφόρητος εἶναι ἡ κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται τὰ ἀναρίθμητα παιδιά, θύματα πολεμικῶν συγκρούσεων, ἐκρύθμων καταστάσεων, ποικιλωνύμων ἐκμεταλλεύσεων, διωγμῶν καὶ διακρίσεων, πείνης, πενίας καὶ ἐπωδύνων στερήσεων.

Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν, μετὰ τοῦ Ἀγιωτάτου Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἱερωνύμου, νὰ διαπιστώσωμεν ἰδίως ὄμμασιν ἐν Λέσβῳ τὰς περιπετείας τῶν προσφύγων καὶ τῶν μεταναστῶν καὶ ἰδίως τὰ ὀξέα προβλήματα τῶν ταλαιπωρημένων παιδιῶν, τῶν ἀθῶν καὶ ἀνυπερασπίστων θυμάτων τῆς πολεμικῆς βίας, τῶν φυλετικῶν καὶ θρησκευτικῶν διακρίσεων καὶ τῆς ἀδικίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων ἀξάνει συνεχῶς.

Ἡ ἐορτὴ τοῦ νηπιάσαντος δι' ἡμᾶς Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ παιδίου Χριστοῦ, τὸν ἀφανισμόν τοῦ ὁποίου ζητεῖ ἡ κοσμικὴ ἐξουσία συμφώνως πρὸς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον⁸, εἶναι ὑπόμνησις καὶ κλήσις νὰ μεριμνήσωμεν διὰ τὰ παιδιά, νὰ προστατεύσωμεν τὰ εὐάλωτα αὐτὰ θύματα καὶ νὰ σεβασθῶμεν τὴν ἱερότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Τὰ παιδιά καὶ αἱ εὐαίσθητοι ψυχαὶ των ἀπειλοῦνται βεβαίως καὶ εἰς τὰς χώρας τοῦ ἀνεπτυγμένου οικονομικῶς καὶ σταθερωτέρου πολιτικῶς κόσμου, ἀπὸ ποικιλομόρφους παρεμβάσεις καὶ τὴν ἄσκησιν σωματικῆς καὶ ψυχικῆς βίας. Ἀλλοιώνεται ἡ παιδικὴ ψυχὴ ἐκ τῆς καταλυτικῆς ἐπιρροῆς τῶν ἠλεκτρονικῶν μέσων καὶ ἰδίως τῆς τηλεοράσεως καὶ τοῦ διαδικτύου εἰς τὴν ζωὴν των καὶ ἀπὸ τὴν ριζικὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἐπικοινωνιακοῦ περιβάλλοντος. Ὁ ἄκρατος οικονομισμὸς τὰ μετατρέπει ἐνωρὶς εἰς καταναλωτὰς καὶ ὁ εὐδαιμονισμὸς ἐξαφανίζει ταχύτατα τὴν παιδικὴν ἀθωότητα.

Ἐν ὄψει τῶν κινδύνων αὐτῶν ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπευθυνθεῖσα "μετ' ἰδιαίτερας ἀγάπης καὶ στοργῆς" πρὸς τὰ παιδιά καὶ τοὺς νέους, ἀναφέρει ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτῆς⁹ τὰ ἑξῆς: "Μέσα εἰς τὸν κυκεῶνα τῶν ἀλληλοαναιρουμένων ὀρισμῶν τῆς ταυτότητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἡ ἀγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία προβάλλει τὰ Κυριακὰ λόγια, "ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν"¹⁰ καὶ τὸ "ὅς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν"¹¹, ὡς καὶ ὅσα ἀναφέρει ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δι' ἐκεῖνους, οἱ ὅποιοι "κωλύουν"¹² τὰ παιδιά νὰ Τὸν πλησιάσουν καὶ δι' ὅσους τὰ "σκανδαλίζουν"¹³.

Τὸ μυστήριον τῶν Χριστουγέννων συμπυκνοῦται εἰς τοὺς λόγους τοῦ Κοντακίου τῆς ἐορτῆς "Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰώνων Θεός". Ὁ Θεὸς Λόγος ὡς παιδίον καὶ τὸ παιδίον ὡς Θεὸς ἀποκαλύπτεται εἰς ἀνθρώπους μὲ "καθαρὰν καρδίαν" καὶ μὲ τὴν ἀπλότητα τοῦ παιδίου. Τὰ παιδιά κατανοοῦν ἀληθείας, τὰς ὁποίας "οἱ σοφοὶ

⁸ β', 13.

⁹ Παρ. 8.

¹⁰ Ματθ. ιη', 3-4.

¹¹ Λουκ. ιη', 17.

¹² Πρβλ. Λουκ. ιη', 16.

¹³ Πρβλ. Ματθ. ιη', 6.

καὶ οἱ συνετοὶ" ἀδυνατοῦν νὰ προσεγγίσουν. "Ἀπὸ παιδιὰ καὶ μόνον φτιάχνεις Ἱεροσόλυμα", σημειώνει ὁ Ἐλύτης εἰς τὸ "Ἐκ τοῦ πλησίον"¹⁴.

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἀπευθύνομεν ἑκκλησίαν πρὸς πάντας, νὰ σέβωνται τὴν ταυτότητα καὶ τὴν ἱερότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Ἐνώπιον τῆς παγκοσμίου προσφυγικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία θίγει κατ' ἐξοχὴν τὰ δικαιώματα τῶν παιδιῶν, ἐνώπιον τῆς μάστιγος τῆς παιδικῆς θνησιμότητος, τῆς πείνης, τῆς παιδικῆς ἐργασίας, τῶν σωματικῶν κακώσεων καὶ τῆς ψυχολογικῆς βίας, ἀλλὰ καὶ τῶν κινδύνων ἀλλοιώσεως τῆς παιδικῆς ψυχῆς λόγῳ τῆς ἀνεξελέγκτου ἐκθέσεώς των εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν συγχρόνων ἠλεκτρονικῶν μέσων ἐπικοινωνίας καὶ τῆς καθυποτάξεως αὐτῶν εἰς τὸν καταναλωτισμὸν, ἀνακηρύσσομεν τὸ 2017 Ἔτος προστασίας τῆς ἱερότητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καλοῦντες πάντας νὰ ἀναγνωρίζουν καὶ νὰ σέβωνται τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῶν παιδιῶν.

Ὅπως τονίζεται εἰς ἕτερον σπουδαῖον κείμενον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὸν λόγον αὐτῆς, δὲν ἀποβλέπει πρωτίστως «εἰς τὸ νὰ κρίνη καὶ νὰ καταδικάσῃ τὸν κόσμον»¹⁵, ἀλλὰ εἰς τὸ νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὸν ὡς ὁδηγὸν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐλπίδα καὶ βεβαιότητα ὅτι τὸ κακόν, ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν, δὲν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῆ νὰ κατευθύνῃ τὴν πορείαν τῆς»¹⁶.

Προσκυνοῦντες ἐν ταπεινώσει καὶ κατανύξει τὸν Σωτῆρα ἡμῶν, ὅστις ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους, καὶ ἀνυμνοῦντες ἄσμασιν ἐνθέοις τὸ μέγεθος τῆς περὶ ἡμᾶς θείας Οἰκονομίας, κλίνοντες τὸ γόνυ ἐνώπιον τῆς βρεφοκρατούσης Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἀπευθύνομεν ἐκ τοῦ ἀκοιμήτου Φαναρίου τὸν ἐόρτιον χαιρετισμὸν «Χριστὸς γεννᾶται· δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν· ἀπαντήσατε» πρὸς τὰ μακρὰν καὶ τὰ ἐγγύς τέκνα τῆς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας καὶ ἀποστέλλομεν πρὸς αὐτὰ τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογία.

«Ἐνδυναμούμενοι ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»¹⁷, ἃς ἀγωνισθῶμεν ἅπαντες ἐν ὁμοψυχίᾳ, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ ἀνυποκρίτως, τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς καινῆς ἐν Ἐκκλησίᾳ ζωῆς, τηροῦντες ὅσα ἐνετείλατο ἡμῖν ὁ Κύριος, ὁ ὢν μεθ' ἡμῶν «πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»¹⁸.

Χριστούγεννα ,βις'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων, μετὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

¹⁴ Ἐκδ. Ἰκαρος, 13.

¹⁵ Πρβλ. Ἰωάν. γ' 17 καὶ ιβ' 47.

¹⁶ Ἀποστολή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον. Εἰσαγωγή.

¹⁷ Πρβλ. Β' Τιμ. β' 1.

¹⁸ Ματθ. κη' 20.